

Ardennen in het najaar

16-10-2025 – 19-10-2025

Georganiseerd door:

www.birdingbreaks.nl

Ardennen in het najaar 16-10-2025

Foto: Kraanvogels op trek door Jan Broersen

De Ardennen in het najaar reis geeft de kans om dicht bij huis een variatie aan soorten te zien die net dat tikje anders zijn dan de soorten die je doorgaans tegenkomt in je eigen omgeving. Dit jaar bleek dat eens te meer, met een topdag voor kraanvogeltrek over de Hoge Venen, geweldige waarnemingen van notenkraker en lijsters, burlende edelherten, een overvloed aan pimpelmezen en goudhaantjes en ook de vaste waarde van waterspreeuwen naast het hotel. Elke dag was een waar buffet van lokale specialiteiten, zowel buiten wanneer het op vogels aankwam, als 's avonds in het hotel wanneer het eten geserveerd werd.

Qua weer konden we moeilijk beter wensen. Ondanks soms wat dreigende luchten hielden we het steeds droog en konden we op enkele dagen zelfs genieten van een lekker najaarszonnetje. Dit had ik zijn invloed op de vogels. Vooral op de derde dag op de Hoge Venen was er een mooie trek van vogels te bewonderen, met als hoogtepunt een spectaculaire doortrek van kraanvogels vanaf de latere namiddag.

Dag 1 – 16 oktober 2025 Petit-Coo

De vier deelnemers en gids bliezen verzamelen aan ons comfortabele hotel in Petit-Coo. Één van de soorten waarvoor de Ardennen gekend zijn, konden we al meteen wegstrepen. Op de rivier naast het hotel zagen we binnen de tien minuten één en wat later zelfs twee waterspreeuwen. Leuke bijvangst hier was een koppeltje grote zaagbek en een ijsvogel die zich mooi lieten bekijken.

Foto links: Waterspreeuw door Jan Broersen; foto rechts: Ijsvogel door Jan Broersen

Hierna liepen we een rondje rond het nabijgelegen stuwmeer. We zagen een variatie aan mezen, goudhaantjes en andere bosvogels. In de bermen en in de bossen stonden ook een fraaie waaier aan paddenstoelen. Het was duidelijk herfst. Nabij een rotswand hoorden we een geluid dat we eerst niet konden thuisbrengen. Enig denk- en luisterwerk bracht ons de oplossing: er zaten tientallen boskrekels te zingen. De strooisel laag eronder zat er vol van. Ze waren duidelijk nog actief door de opgewarmde rotswand daar.

We reden nog een kort stukje richting het plateau van Ster waar we enkele goudvinken zagen. Veel extra was hier niet te zien maar het mooie uitzicht op de herfstkleuren in het landschap maakten veel goed. Hierna gingen we terug naar het hotel voor het diner en om plannen voor de volgende dag te maken.

Foto links: Boskrekkel door Maarten Savels; foto rechts: speuren naar vogels door Jan Broersen

Dag 2 – 17 oktober 2025 Logbiermé – So Bêchefa

De ochtend stond in het teken van de notenkraker. Nabij Logbiermé bevindt zich het bolwerk van de populatie notenkrakers van de Ardennen. We stopten eerst even op het pleintje in het midden van het slaperige gehucht en hadden meteen enkele lijsters in de gaten. We zagen koperwieken, kramsvogels, merels en grote lijsters en ook drie beflijsters.

Foto links: Grote lijsters door Jan Broersen; foto rechts: Beflijster door Jan Broersen

Een fraaie start van de dag waarna we het bos in trokken. Dit bos is voornamelijk sparrenbos gericht op houtproductie met hier en daar wat blokken met beuken erin. De vogelstand is hier niet erg gevarieerd maar we zagen toch een vuurgoudhaan, enkele glanskoppen, kuifmees en zwarte mees. De notenkrakers gaven niet echt thuis, buiten een enkele roep zonder dat ze zich lieten zien. Niet getreurd. We keerden terug naar het pleintje omdat daar de laatste dagen geregeld overvliegende notenkrakers gezien waren en het duurde niet lang voor we er daar eentje, en dan een tweede en zelfs een derde zagen langs vliegen. Eentje landde even op een elektriciteitsdraad vooraleer hij zich naar een hazelaar in de buurt begaf. We zagen de vogels ook terugvliegen met een overduidelijk gevulde krop. Ze waren druk bezig een wintervoorraad aan te leggen. Een betere lunchplek dan dit is moeilijk te vinden.

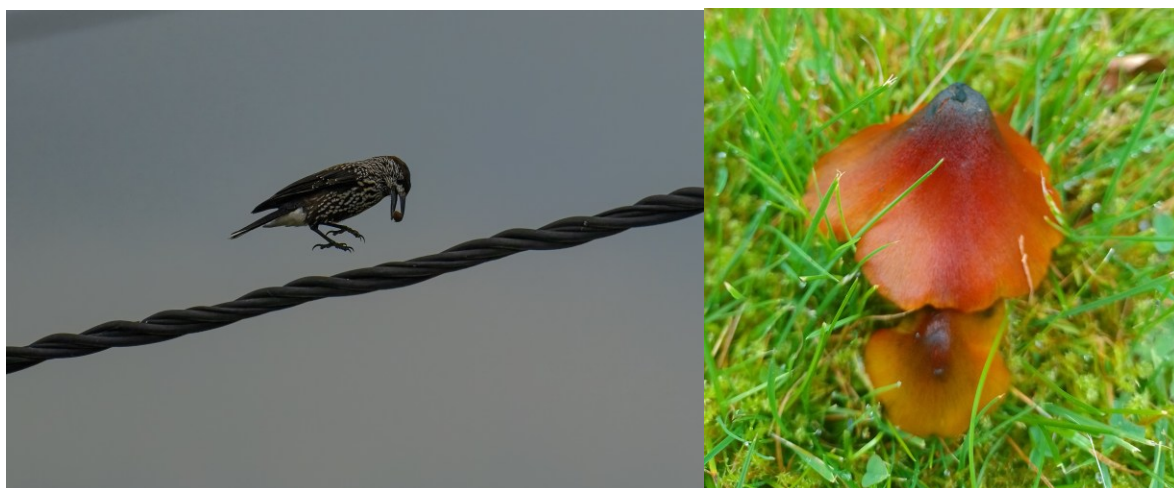

Foto links: Notenkraker door Jan Broersen; foto rechts: Zwart wordende wasplaat door Filip Collet

We begaven ons daarna naar het bos van Grand Bois – So Bêchefa. Dit bos is zeer gevarieerd: het bevat loofbomen, imposante sparren, lage struiken en grasvelden. Hierdoor is de variatie aan soorten die je kan aantreffen erg groot. We zagen zowat alle mezensoorten die je kan aantreffen, boomklevers, vinken, grote bonte specht en hoorden een zwarte specht die zich helaas niet liet zien.

Voor we terugkeerden naar het hotel, gingen we nog een plek bezoeken waar we burlende edelherten konden zien. Vanaf een veilige afstand zagen we een vijftigtal herten in een weiland: een grote kudde vrouwtjes met een territoriaal mannetje met een imposant gewei en in de achtergrond andere mannetjes van verschillende leeftijden (te zien aan de grootte van het gewei) die wat schijngevechten deden. Een fraaie afsluiter van deze dag!

Foto: Een deel van de groep edelherten door Frits Bouwkamp

Dag 3 – 18 oktober 2025 Hoge Venen

Vandaag reden we richting de Hoge Venen. De weersvoorspelling was ernaar dat het wel eens een goede trekdag voor kraanvogels zou kunnen worden. Voor we de Hoge Venen bereikten, stopten we eerst in aan een steengroeve nabij Malmédy waar een oehoe zou zitten. Bij het uitstappen hoorden we meteen kruisbekken die zich zeer vriendelijk even in de top van een spar zetten. We konden ze zo uitgebreid bekijken en zien hoe ze zich te goed deden aan de sparrenappels. De oehoe konden we helaas niet vinden. We zagen enkel wat uitwerpselen.

Daarna reden we naar de Botrange waar je een weids uitzicht hebt op de Fagne Walonne. Naast het bezoekerscentrum zat een groepje kepen op de grond, wat al een leuk begin was. Vanaf het uitkijkpunt zagen we in de verte in de vallei vier mannetjes korhoen zitten in de bomen. Deze vogels zijn hoogstwaarschijnlijk deel van het project om vogels uit te zetten om de broedpopulatie te ondersteunen. De laatste jaren zit de populatie in een lichte stijgende lijn. Hopelijk kunnen ze die trend verderzetten. Ons geluk was echter nog niet op. De vorige dag was er wat trek geweest van kraanvogels want we zagen een tiental kraanvogels op het veen in de verte zitten. Duidelijk een groep die de dag ervoor al vertrokken was van hun stopplaats in Duitsland richting Lac du Der in Frankrijk maar die (noodgedwongen?) een nachtje op de Hoge Venen hebben geslapen. Even later zagen we ook een tweede groep vertrekken waarbij we ze ook konden horen. Indrukwekkend waren ook de vele overtrekkende houtduiven. Meerdere duizenden vlogen die ochtend overlangs. We vonden ook nog twee verre klappeksters.

Na de lunch in een aangenaam herfstzonnetje bezochten we het veengebied van Nesselo. Hier zagen we onze eerste raven en rode wouwen. Een klappekster zat gelukkig heel wat dichterbij dan die van de ochtend en liet zich gewillig fotograferen.

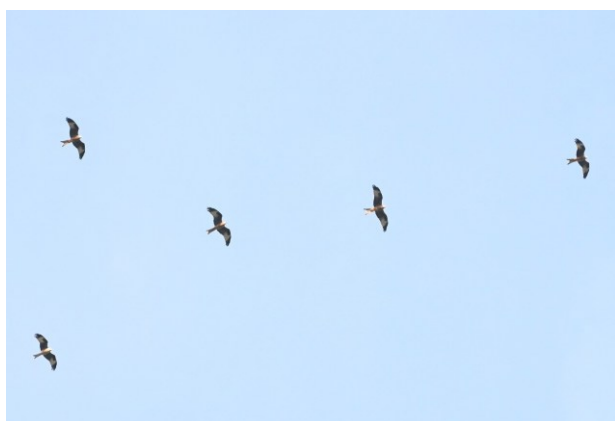

Foto links: overtrekkende rode wouwen door Frits Bouwkamp; foto rechts klappekster door Frits Bouwkamp

We genoten verder van het landschap in zijn fraaie herfstkleuren. Rond een uur of drie hoorden we weer kraanvogels. Vanaf het noorden zagen een groep van een kleine honderd aankomen. En dan nog een groep. En dan *nóg* een groep! Er was duidelijk een golf van doortrekkende kraanvogels aan het doorkomen. In zowat elke richting waar we keken zagen we slierten van kraanvogels. Boven het veengebied was een thermiekbels gevormd die door veel van de overtrekkende kraanvogels gebruikt werd om terug hoogte te winnen. Hierdoor konden we de ze langdurig zien én horen. Over een periode van ongeveer twee uur zagen we ca. 5000 kraanvogels naar het zuiden trekken. Een onvergetelijke ervaring die nazinderde gedurende de hele terugweg naar het hotel.

Foto: kraanvogels door Frits Bouwkamp

Dag 4 – 19 oktober 2025 Manderfeld – Herresbach

's Ochtends gaven we de fotografen van de groep de kans om nog wat plaatjes te schieten van de waterspreeuw aan het hotel. Ook hier zagen we weer kraanvogels over komen. Het was duidelijk nog niet gedaan met de trek. Onderweg naar de Igelmöndermühle in de Oostkantons zagen we ook weer meerdere groepen. In het bos daar vonden we een beetje bij toeval een taigaboomkruiper. We vonden een groepje mezen en wetende dat boomkruipers vaak associëren met mezen groepen, speelden we enkele geluiden af. Op een van de roepjes kwam meteen reactie en het beestje bleef een tijdje boven onze hoofden rondhangen. Een echt goede waarneming zat er echter niet in. We hielden er wel een ernstig geval van 'warbler neck' aan over. Of moeten we dat vanaf nu 'treecreeper neck' noemen?

Foto links: 'helemaal daarboven zit hij' door Marjolijn Van Oers; foto rechts: kuifmees door Jan Broersen

We zagen nog meerdere raven, een goudvink en nog enkele groepen kraanvogels waarna we richting een groeve in de buurt trokken. Ook hier zou een oehoe moeten zitten maar ook nu slaagden we er niet in om deze te vinden. We lunchten nog aan een uitkijkpunt met een open zicht richting het oosten. Ook hier zagen we enkele tientallen langstreckende kraanvogels. Dit was echt wel het weekend van de kraanvogels. Voldaan keerden we terug naar het hotel zodat iedereen ook tijdig thuis kon geraken.

We konden terugkijken op een succesvol weekend met meerdere heuglijke waarnemingen. Van de Notenkrakers over de korhoenders en de duizenden kraanvogels, dit was er eentje om in te lijsten. Ik had alleszins nog meerdere dagen erna nog echo's van het 'kroe-kroe-kroe' van de kraanvogels in mijn oren.

Filip Collet, oktober 2025

**BIRDING
BREAKS**

Ardennen in het najaar

16 oktober t/m 19 oktober 2025

		16-okt	17-okt	18-okt	19-okt
1	Nijlgans	1			
2	Canadese gans	1			
3	Wilde eend	x	x	x	x
4	Kuifeend	10			
5	Grote zaagbek	2		1	
6	Fazant				1
7	Korhoen			4	
8	Blauwe reiger	1		1	
9	Aalscholver	x		1	
10	Rode wouw			21	5
11	Sperwer			4	1
12	Buizerd	1	2	5+	x
13	Torenvalk		1	2	
14	Smelleken				1
15	Kraanvogel			5000+	280
16	Holenduif			x	
17	Houtduif	x	x	10000+	x
18	Turkse tortel				2
19	IJsvogel	1		1	1
20	Grote bonte specht	1	x	x	1
21	Zwarte specht		x		
22	Groene specht		2	2	1
23	Klaapekster			3	
24	Gaai	x	x	x	x
25	Ekster	x	x	x	x
26	Notenkraker		4		
27	Zwarte kraai	x	x	x	x
28	Raaf			3	10+
29	Kauw	2		x	x
30	Glanskop	5+	x	1	1
31	Zwarte mees		x	x	2
32	Kuifmees	1	4		2
33	Koolmees	x	x	x	x
34	Pimpelmees	x	x	x	x
35	Boomleeuwerik			4	
36	Veldleeuwerik		1	x	

	37	Boerenwaluw			3	
	38	Staartmees	x	x	10	
	39	Tjiftjaf	x	1	1	
	41	Vuurgoudhaan		2	1	
	42	Goudhaan	x	x	x	x
	43	Winterkoning	x	x	x	x
	44	Boomklever	x	x	x	
	45	Taigaboomkruiper				1
	46	Boomkruiper	1	1		
	47	Spreeuw	x	x	x	x
	48	Beflijster		3		
	49	Merel	x	x	x	x
	50	Kramsvogel		10+	100+	x
	51	Koperviek	x	2	x	x
	52	Zanglijster	2	2	x	x
	53	Grote lijster		4		
	54	Roodborst	x	x	x	x
	55	Zwarte roodstaart		3	3	
	56	Roodborsttapuit			7	
	57	Waterspreeuw	2	1	1	1
	58	Huismus	x	x		x
	59	Heggenmus		1		
	60	Grote gele kwikstaart	1	1	2	1
	61	Witte kwikstaart		1		
	62	Graspieper			x	
	63	Vink	x	x	x	x
	64	Keep	1	x	x	x
	65	Sijs	1	x	x	x
	66	Putter		2	5	
	67	Barmsijs		1		
	68	Kneu			x	
	69	Kruisbek		3	15	1
	70	Goudvink	2	3	5	2
	71	Geelgors		1		
	72	Rietgors			1	
		Overige waarnemingen				
	1	Boskrekel	100			
	2	Ree		2	1	
	3	Edelhert		50		
	4	Vos			1	